

Sygn. akt IX K 452/20

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy w Gliwicach IX Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Szymon Markowicz

Protokolant: Mateusz Zając

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 10 listopada 2020 roku w G.

sprawy **S. B. (B.)**, syna Z. i M. z domu B., urodzonego w dniu (...) w K.

obwinionego o to, że:

I. w dniu 3 kwietnia 2020 roku około godziny 17:50 w K. ul. (...) poprzez splunięcie na chodnik zanieczyścił miejsce publiczne;

tj. o wykroczenie z art. 145 k.w.

II. w tym samym miejscu i czasie co w punkcie I używał słów wulgarnych w miejscu publicznym;

tj. o wykroczenie z art. 141 k.w.

III. w tym samym miejscu i czasie co w punkcie I, pomimo obowiązku odmówił podania swoich danych osobowych umundurowanemu patrolowi Policji;

tj. o wykroczenie z art. 65 § 2 k.w.

IV. w tym samym miejscu i czasie co w punkcie I wbrew obowiązkowi nie przestrzegał wymagań higieniczno-sanitarnych tj. naruszył warunki przemieszczania się;

tj. o wykroczenie z art. 54 k.w. w związku z art. 46 b punkt 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

z urzędu

w przedmiocie częściowego umorzenia postępowania

postanawia

na mocy art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. umorzyć postępowanie przeciwko obwinionemu S. B. o czyn wyżej opisany w punkcie IV części wstępnej postanowienia wobec faktu, iż nie wyczerpuje on znamion czynu zabronionego.

UZASADNIENIE

Obwinionemu zarzucono między innymi naruszenie warunków przemieszczania się, to jest czyn z art. 54 k.w. w zw. z art. 46b pkt 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Sąd zważył co następuje.

Zgodnie z art. 54 k.w. „Kto wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.”

Artykuł 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu nie zawierał żadnych samoistnych przepisów określających prawa czy obowiązki obywateli ale jedynie określał jakie ograniczenia praw i wolności obywateli mogą zostać dokonane w drodze rozporządzenia wydawanego w trybie art. 46a tej ustawy.

Zgodnie z art. 46a powołanej wyżej ustawy w brzmieniu obowiązującym w dacie nałożenia mandatu:

„W przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów:

- 1) zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego,
  - 2) rodzaj stosowanych rozwiązań - w zakresie określonym w art. 46b
- mając na względzie zakres stosowanych rozwiązań oraz uwzględniając bieżące możliwości budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.”

Zgodnie z art. 46b powołanej ustawy:

„W rozporządzeniu, o którym mowa w art. 46a, można ustanowić:

- 1) ograniczenia, obowiązki i nakazy, o których mowa w art. 46 ust. 4;
- 2) czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców;
- 3) czasową reglamentację zaopatrzenia w określonego rodzaju artykuły;
- 4) obowiązek poddania się badaniom lekarskim oraz stosowaniu innych środków profilaktycznych i zabiegów przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;
- 5) obowiązek poddania się kwarantannie;
- 6) miejsce kwarantanny;
- 7) (uchylony);
- 8) czasowe ograniczenie korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązek ich zabezpieczenia;
- 9) nakaz ewakuacji w ustalonym czasie z określonych miejsc, terenów i obiektów;
- 10) nakaz lub zakaz przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;
- 11) zakaz opuszczania strefy zero przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;
- 12) nakaz określonego sposobu przemieszczania się.”

Z kolei art. 46 ust. 4, do którego odwołuje się art. 46b stanowi:

„W rozporządzeniach, o których mowa w ust. 1 i 2, można ustanowić:

- 1) czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się,
- 2) czasowe ograniczenie lub zakaz obrotu i używania określonych przedmiotów lub produktów spożywczych,
- 3) czasowe ograniczenie funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy,
- 4) zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności,
- 5) obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych, jeżeli wykonanie ich wiąże się z funkcjonowaniem określonych obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych lub innych obiektów,
- 6) nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali, terenów i dostarczenia środków transportu do działań przeciwepidemicznych przewidzianych planami przeciwepidemicznymi,
- 7) obowiązek przeprowadzenia szczepień ochronnych, o których mowa w ust. 3, oraz grupy osób podlegające tym szczepieniom, rodzaj przeprowadzanych szczepień ochronnych

- uwzględniając drogi szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sytuację epidemiczną na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii.”

W dacie czynu obwinionego w wykonaniu art. 46a powołanej wyżej ustawy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. § 5 tego rozporządzenia wprowadzał generalny zakaz przemieszczania się na terytorium Rzeczypospolitej. W brzmieniu obowiązującym w dacie czynu stanowił on, że: „W okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 11 kwietnia 2020 r. zakazuje się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przemieszczania się osób przebywających na tym obszarze, z wyjątkiem przemieszczania się danej osoby w celu:

- 1) wykonywania czynności zawodowych lub zadań służbowych, lub pozarolniczej działalności gospodarczej, lub prowadzenia działalności rolniczej lub prac w gospodarstwie rolnym, oraz zakupu towarów i usług z tym związanych;
- 2) zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego, w tym uzyskania opieki zdrowotnej lub psychologicznej, tej osoby, osoby jej najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 i 2128), a jeżeli osoba przemieszczająca się pozostaje we wspólnym pożyciu z inną osobą - także osoby najbliższej osobie pozostającej we wspólnym pożyciu, oraz zakupu towarów i usług z tym związanych;
- 3) wykonywania ochotniczo i bez wynagrodzenia świadczeń na rzecz przeciwdziałania skutkom (...)19, w tym w ramach wolontariatu;
- 4) sprawowania lub uczestniczenia w sprawowaniu kultu religijnego, w tym czynności lub obrzędów religijnych;

Należy wskazać, że w istocie ani art. 46b ani art. 46 ust. 4 powołanej wyżej ustawy nie zawierają delegacji ustawowej, która pozwalałaby wprowadzić w drodze rozporządzenia powszechny i generalny zakaz przemieszczania się, a więc zakaz godzący w jedną z podstawowych swobód obywatelskich. Artykuł 46b pkt 10 powołanej ustawy przewiduje możliwość wprowadzenia rozporządzeniem nakazu lub zakazu przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, zaś ten sam artykuł w punkcie 12 przewiduje możliwość wprowadzenia nakazu określonego sposobu przemieszczania się. Generalny zakaz przemieszczania się po terytorium kraju nie wchodzi jednak w ocenę Sądu ani w zakres pojęcia „nakazu lub zakazu przebywania w określonych miejscach i obiektach” ani tym bardziej w zakres pojęcia „nakazu określonego sposobu przemieszczania się”. Również sam prawodawca nie uznaje zdaje się zakazu przemieszczania się jako elementu „nakazu określonego sposobu przemieszczania się” skoro w powołanym wyżej rozporządzeniu zasady poruszania się w czasie stanu epidemii określono w innym przepisie (§

18 rozporządzenia), umieszczonym w Rozdziale 8 zatytułowanym „Nakaz określonego sposobu przemieszczania się”. Nie umieszczono zaś w rozporządzeniu rozdziału poświęconego nakazom lub zakazom przebywania w określonych miejscach i obiektach, chociaż rozdziały tego ostatniego aktu prawnego co do zasady odwołują się do poszczególnych punktów przepisu ustawowego zawierającego delegację do jego wydania.

Również w art. 46 ust. 4 powołanej ustawy brak delegacji, która pozwalałaby na wprowadzenie w drodze rozporządzenia generalnego zakazu przemieszczania się. Nie może to zostać uznane za „czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się”. Rozwiązanie przewidziane w § 5 powołanego wyżej rozporządzenia ma istotnie charakter czasowy, jednakże wprowadza nie tyle ograniczenie poruszania się, co jego zakaz (jedynie z wyjątkami określonymi w przepisie) oraz nie odnosi się do określonego sposobu poruszania się ale do wszelkich sposobów przemieszczania się osób na terenie Rzeczypospolitej. Delegacja ustawowa z art. 46 ust. 4 powołanej wyżej ustawy pozwala zatem na wprowadzenie rozporządzeniem ograniczeń (ale nie generalnego i całkowitego zakazu) przemieszczania się i to ograniczeń tylko w odniesieniu do określonych sposobów przemieszczania się, a nie wobec każdego sposobu przemieszczania się.

Jednocześnie należy wskazać, że rozporządzenie może zostać wydane jedynie w celu wykonania ustawy, nie może wykraczać poza zakres delegacji. Niedopuszczalne jest również w ocenie Sądu rozszerzające interpretowanie przepisów ustaw zawierających delegację do wydania rozporządzenia.

Należy w świetle powyższego uznać, że przepis porządkowy (generalny i co do zasady całkowity zakaz przemieszczania się) zawarty w § 5 rozporządzenia powołanego wyżej, nie został wydany na podstawie ustawy. Artykuły 46 ust. 4 i 46b powołanej ustawy nie zawierają upoważnienia do wprowadzenia tego typu zakazu. Artykuł 54 k.w. jako warunek karalności za niestosowanie się do przepisów porządkowych wymaga natomiast aby były wydane z upoważnienia ustawy. W czynie obwinionego brak zatem kompletu znamion czynu zabronionego – przepis, który naruszył, nie był wydany z upoważnienia ustawy – w konsekwencji uznać należy, że czyn obwinionego nie był czynem zabronionym jako wykroczenie. To ostatnie jest przesłanką do umorzenia postępowania.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.

Ponieważ orzeczenie niniejsze nie kończy postępowania, w którym zarzucono obwinionemu jeszcze trzy inne czyny zabronione jako wykroczenia, Sąd nie rozstrzygał o kosztach procesu.

SSR Szymon Markowicz